

Газета издается на
балкарском языке
с 1924 года.

Интернет-версия:
gazeta.zamankbr.ru
[gazeta_zaman](https://www.instagram.com/gazeta_zaman/)

ЗАМАН

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

МУНИЦИПАЛ САГЪАТ

Ал жанында – эпидемиология болум, экономиканы тутхучлу айныуун жалчытыу

КъМР-ни Башчысы Казбек Ко-
ков йыйкъ сайнан бардырылып «муниципал сагъаты» ётдюр-
генди. Аңа КъМР-ни Правитель-
ствосуну къаумуу бла муниципал
администрацияланы башчылары
къатышандыла. Аңда сёй эпидемиология болумун, милдет
проектлени, социал болушукъуну,
экономиканы тутхучлу айныуун
жалчытыу жана бла мадарлары
юслеринден баргъанды.

– Санкциялагъа кюн сайнан
къошула барады, анга кёре биз
производствоузун ётдюрорге, не
къадар кёлтирил алыргъа көрек-
биз. Милдет проектлени тамамла-
угъа чырмау этиерк сыйтулауда
жохъуда. Социал объектлени,
жашаш жүртлары, жоллары да
кыруулушларын андан ары бар-
дырылкебиз, – деген чертгендө¹
Казбек Коков.

Республикада эпидемиология
халыны юсунден КъМР-ни саукуп
сакълау министр **Рустам Кали-
батов** билдиргендө. Ол айтканга
кёре, регионда жаны коронави-
рус инфекция жүкъаланлары саны
азая барады. Амбулатор болушу-
лукъ 5102 адамъада берилди. Ол а
эки йыйкъ мындан алгъадан эссе
(11 462 адам) 55 процентте эмдә
ауруп артыкъда кенг жайылгъан
кезиенди (18 548 адам), 3,5 кереге
азды. Реанимациягъа тошгелени
саны да эки кереге аз болгъанды.

Эпидемиология халыгъинеңнен
бла байламы. КъМР-ни Саулукъ
сакълау министртесүн бек къор-
куулуп ауруулападан баъкъан госпи-
талданы аз-аздан жаба барады

багъыту эм болушуу бла СПИД-ден
эм башха жукъгъан ауруулападан
сақыланы эмдә алгъа къажау
жореш бардырыу жана бла ара
жореширди.

КъМР-ни Башчысыны указы бла
республикаланы эмдә бериличу
медицина болушукъ бла жалчы-
туу, ол санда диспансеризаци-
ялау эмдә профосмотрла эмдә
коронавирус инфекциядан ауруп
сая болгъаланлау саукупукъларын
титину башланганды.

КъМР-ни Правительствосуну
Председатели **Мусукланы Алий**
милдет проектлени бла къырал
программаланы толтуруп къалай
бартгъаларын юсунден бил-
диригендө. Ол айтканча, бион-
люкде муниципалитет федерал
программагъа кёре шооллаяга ре-
монт эти, милдет проектеге кёре
жер-жерледе адамларга ырахат
болуму къуру, маданият эмдә
билим берип программаланы
бардырыу жана бла келишимле
тес турдуда. Марты ахырна
дери опши бишеш ашылганыра
керекди.

Премьер-министр оюла тургъан
ийlide жашагъанланы көнчюрөу

программа болжаланын алтагъ
тамамланганы да билдириг-

ди. Аны 2023 жылда бошаргъа
белгиленин эди. Битеу да 62
эскийдөн (17 минг квадрат метр)
адамда көнчюргөндө. Тынгы-
лы журтла бла 1034 инсан жал-
чытылынганды. Къоркуулугъа
саналып, 2017 жылны 1 январын-
дан 2020 жылны 30 декабринге
дерип эсептө алынган жойлени
санын азайтынуу программасы да
жарашдырыла турдада. Аңа кёре
19 кёп фатарлык юйледен 1861
адамнын көнчюргөрө болгилениди.

Халкъта социал болушукъ
бериу къалай къурулганыны
юсунден КъМР-ни турнан эмдә
социал къуруулукъ министри **Асан-
ланы Алим** билдиригендө. Ол
регион эмдә федерал төлеу-
ле толусундай берилгенлериине
ышандырыганды. Быйыл ол жу-
мушлукъ 10,8 миллиард сом
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-
ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадарлары
жарашдырыла турдуда. Аллай
жыл сандагы сабыйле бизде 108
мингден асламырда.

Юйлорлеке болушукъ ахча ала-

ны къолыкъларына кёре төле-

нириди, федерал министерство

и. Анын эки миллиард сомдан
бөлөнгөндөн, аны эки миллиард
арды төленип бошалгъанды.
8-16-жыллыкъ сабыйлары болгъан
юйлорлеке болушууну мадар

Иттиханды

«Хүрмөтли, Фарида Магомедовна! Жашауубузда сейир дерсле, чыгъармачылык эм спорт тюбеши-үле, кесибизни сынаргың оңгубуз болғанын ючөн сизге ыразылыгыбызын билдирибиз. Юйретгенигиз, аныгылай билгенигиз эм оттүрлугүтүз, иш көллю-люгюзют ючөн ыспас этебиз». Бү сөзлени Элбрус районда Сабийлени бла жаш төлөюн чыгъармачылыкъларын айнитын Мокъаланы Магомет аты арада юйренингегене республиканы къошакъ билим берин жаны бла эм иги махкемелерини бирини директору, КъМР-ни сыйлы устазы, битеурло билим берину сыйлы ишчиси Мисирланы Фаридага айта-дьала. Аны иш бла байламлы кесини оюмларын а бу шатыбызын кезиуонде соруп билгенбиз.

«Окъутууну эмде юйретиүнүн ахшы төрелерин къаты сакълайбыз»

- Фарида Магомедовна, бүюнлюкде сабийлеке къошакъ билим беринин къуылда?

- Арт жыллада билим берину саулай да магъянына тюрленгенди. Андан сора да, сабийлеке сертификатла берилген энчиленген къошакъ билим берин системи сингирлигенди. Сертификатла жаш адамны къыралы себеплигиге бла кружоклада эм секциялана да юйренирге онгу болгъанына официал халлы шағъатлыкъ ды.

- Мында юйренингени эм алани ата-аналарыны излемерине тийшили къолай-материал-техника къолай-лыгызыз барды?

- Арада хар не кереп да барды, ол санда оборудование эм окъутууну техника амалары да. Компьютер техника да жетишди, сетееви окружение амал, жангыртылып түргъан кесибизни сыйтыбыз да бардыла. Кертиди, предметледен юйретген сабий биргилигеге лаборатория оборудование била болса сюерик эдик, окъутуу

тооулагъа жаны мебель да керекди. Асламма жыйынган тюбешиууде эм музыка студияда дерсле хайрларнан тауш чыгарылган колонкала жангыртылынса да иги боллуу ды.

- Къошакъ билим берин ызыда ненча сабий юйрениди?

- Быйылгъы окуу жыда алана саны 1158 адамъа жетгendi. Юйренингени салын кейбейтир ючөн бир ненча жынын ичинде районны битеулөө билим берген эм маданият махкемелерини мурдурларында окъутууну къурау сынамны бардырыбыз, асламсында элледегилди.

кеп сабийли эм толу болмагъан юйрелден, саулукъларында чекленген онглары бла сабийле да бардыла.

- Арагъа жюрюнгелеге би-тон сейир не зат көрнөнди?

- Алана сейирлерини тюрлю-тюрлюдюле, алдан хар бири да жореклерини сийген ишини сыйларга эркиндиле, аны се-бепли сабий биргилигеден бири билим берген махкемеде - 1-чи эм 5-чи номерли сабий садлала, «Энчи сабий» ресурс арада келишимлөгө.

көре дерсле бардырадыла. - Сабийлени неге юйретен-сиз?

- Кёп затха. Художестволу, техника, социал-гуманитар, физкультура-спорт ызлада жашауда бардырыладыла. Къошакъ билим берин программаланы хазасын толтурулгъаннан туралды. Алана сабий биргилигүнен къаумларында къыркъадан артыгырь бардырадыла.

Жаш төлөү кеси тиоз жолун саларча, тириликлери, энчи ишлөө биши хунерлерини ёс-дюрорча ала бир бирлери бла байламлыкъла жюрюнгө түрленедиле. Бизде къолайсыз,

ючөн айтып туралды: «Акварель», «Чыгъармачылыкъны азбукасы», «Тау адатле», «Инжичик», «Сахна», «Развивайка», милlet эм шөнгююлөө тепсеүле, вокал.

Сабийле ракеталаны, башха

учуучу аппараталаны юлгүлөрин ишлэйдиле, алана учуралда, медицина, тиигү, аш хазырлау, къонаңкъабайлыкъ сервис, шахматта ойнау ызлада айренидиле.

- Мен билгенинг көре, сизде

он неда бу ызлада профес-

сионал жаны бла юйренирге

онга да бардыла да?

Бүюнлюкде сабийлени бир затха юйретип көйгөн тиоз тюйюлдө. Биз алана професионал хунерлеке юйретиргө излейбиз, ол алаңга андан ары билимлери ёс-дюроргө заманда көрек боллукку. Бусагатда окууучуланы алгъян билимлериңи сынағын эсеплеу системаны къурау эм сынап көрюн ишини бардыра туралыз. Эсеп сынағын көре окъутуу программага толусунлай тионюнгөннөгө шагъатлыкъ къагылда бериллилди.

Былтыргы окуу жылны

эсеплерине көре аллай

шагъатлыкъла «Медицина

эм би», «Тигиуно азбукасы»,

«Къонаңкъабайлыкъ сервис»,

«Аш къянганы жасау» сабий

биргилигүнде юйренинг 52

жаш адамлагъа берилгенди.

Бизде «Айны» деген

имүм биргилигүнде да ишлэйдиле.

Она бла сабийле район,

республикалар, битеуроссей

эм халкъы аралы дараражалы

конкурслагъа, илму конфе-

ренциялагъа, көрмючлөгө

эмдэ спорт эришилдеге къа-

тышадыла, ахшы көрмюндө

лөгө жетедиле.

Арада билим берину эм

юйретиүнүн ахшы төрелерин

къаты сакъланадыла. Ала тё-

люден-төлөгө ётедиле, оп а,

мындағы битеулөө болуму

къурауда, окъутуу-юйрети

ишини жетишими болуунда

да бек магъаналыды.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

СПОРТ

Сарбашланы Халит — округну чемпиону

Грозныйде эркин тутушудан СКФО-ну биринчилиги бардырылышы.

ханды. Ол, битеулөө тюбешиулерин хорлам бла бошап, алтын майдал-

ханды, анга округну регионарын-дан 2005-2006 жылгыда түрган тёжеевде къатышандыла.

Анда 65 килограмм аурулукъда «Огъары Малкъар» спорт клубу-бүздөн Сарбашланы Халит тутуш-

Жети майдал алгъандыла

Республиканы Спорт ми-нистерствеси билдиригендеги

көре, бу кюнлөде Ингушетияны Назрань шахарында «Магас»

нагалында. Халитни тренерле

Мисирланы Элдар бла Ахметланы Солтан юйретедиле.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

спорт арада дзюодан СКФО-ну биринчилиги ётгendi. Эришилүп жыырма юч жыллары толмагъан жаш спорчуланы араларында барынчалы. Ары СКФО-гъы киргэн битеулөө субъектледен 270-ден аслам спорчукъатында 12-жыллыкъ 800-ден аслам спортуу къатышандыла.

Биришилүп хорлажын-да 3-5 апрельде Российни

Тюмень шахарда бырырылышы

биричинчилигине къатышырылышы.

Хажметов (73 кг.) алгъандыла. Байсыланы Таулан (81 кг.), Алихан Балкизов (81 кг.), Асемир Абазов (90 кг.), Залима Балкизова (+100 кг.) ючончюле болгъандыла.

Биришилүп хорлажын-да 12-жыллыкъ 800-ден аслам спортуу къатышандыла.

Додуланы Мадина.

Энчи эсепде — алчыла

Къараачай-Черкеске тхэквон-дуну олимпиада тюрлюсүндөн «Россейни тхэквондодан союзуу президентини кубогу» деген эришилүп къуаралынды. Анга къыралын 34 регионундан 12-17-жыллыкъ 800-ден аслам спортуу къатышандыла.

Алай бла алчы жерлөгө Диана Иванова (33кг.), Теграланы Дарина бла Милана Бекулова (екиши да 44кг.), Созайланы Артур (37кг.), Казбулат Ка занчев бла Кантемир Биуев (екиши да 45кг.), Ахметланы Дамир (55кг.), Ислам Шокуев (59кг.) чыкъгъандыла. Алана

турнир эки кюнню ичинде

тур